

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.060/2019/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

. Gáspár Mónika előadó bíró

. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Ádám Attila és dr. Horváth Tamás Lajos ügyvédek

Az alperes:

Az alperes képviselője: dr. Vízkeleti Krisztián ügyvéd

A per tárgya: kölcsönszerződésből eredő tartozás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizgálni kért jogerős határozat száma:

Szegedi Törvényszék 3.Pf.21.436/2018/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Szegedi Járásbíróság 12.P.23.715/2016/42. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítéletet a fellebbezett részében részben megváltoztatja,

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.120.519 (kétfmillió-százhuszezer-ötszáztizenkilenc) forintot és annak 2016. október 29. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamatát,

a felperes elsőfokú perköltségben marasztalását mellőzi,

egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 128.960 (százhuszonnyolcezer-kilencszázhatvan) forint másodfokú perköltséget és 170.490 (százhetvenezer-négyszázkilencven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2008. július 16-án kölcsönszerződést kötött a felperes jogelődjével, a beolvadással megszűnt L Zrt.-vel (a továbbiakban: felperes) gépjármű megvásárlásának finanszírozására. A felperes a gépjármű bruttó vételárából (9.500.000 Ft) 6.000.000 Ft összegben vállalta kölcsön folyósítását. Tartalmazta a szerződés a havi törlesztőrészletek induló összegét (108.490 Ft), az összes törlesztőrészletet (9.113.163 Ft), valamint a THM mértékét (13,56%). A szerződés részévé vált a felperes SZHIT/2006.06.01. számú üzletszabályzata, amelyet utóbb a HIT/2008.07.01. számú üzletszabályzat váltott fel.
- [2] A kölcsönszerződéssel egyidejűleg a felek opciós megállapodást, valamint felfüggesztő feltétellel adásvételi szerződést is kötöttek.
- [3] A felperes eredménytelen fizetési felszólítást követően a kölcsönszerződést a 2010. március 16-i keltezéssel kiállított nyilatkozatával azonnali hatállyal felmondta, gyakorolta vételi jogát és felszólította az alperest mindösszesen 5.803.187 Ft kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetésére, továbbá a gépjármű visszaszolgáltatására.
- [4] Az alperes a finanszírozott gépjárművet 2011. március 19-én a felperes megbízottja részére - átadás-átvételi jegyzőkönyv felvétele mellett - visszaszolgáltatta. A F Kft. 2011. március 30-i értékbecslésében a gépjármű korrekciókkal meghatározott forgalmi értékét 1.413.000 Ft-ban határozta meg.
- [5] 2011. augusztus 24-én a felperes árverés keretében 1.920.000 Ft-ért értékesítette a gépjárművet. A befolyt vételár alapján 2011. szeptember 16-án elkészítette a kölcsönszerződés elszámolását, amelyben az alperes tartozását 4.033.404 Ft-ban mutatta ki.
- [6] A felperes a kölcsönszerződésben alkalmazott tisztességtelen kikötések alkalmazása miatt, a külön törvényen alapuló elszámolási kötelezettségét teljesítette, az elszámolás felülvizsgáltká minősül.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [7] A felperes módosított keresetében 5.324.378 Ft tőke, abból 4.033.404 Ft után 2016. október 29-étől kezdődő késedelmi kamat, valamint további 127.202 Ft késedelmi kamat megfizetésében kérte az alperes marasztalását. További kereseti kérelme a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítására irányult az induló ügyleti kamat 12,80%-os meghatározásával.
- [8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és a másodfokú határozat

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek közti kölcsönszerződést 12,80%-os mértékű induló ügyleti kamat alkalmazásával érvényessé nyilvánította, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

- [10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését helybenhagyta.
- [11] A jogerős ítélet indokolásában a törvényszék elsőként azt rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a felek előadásai és a bizonyítási eljárás eredményének egybevetése alapján, a bizonyítékok összességében történő értékelésével helyesen állapította meg, arra alapított döntése helytálló, kellően megindokolt, ezért azt a másodfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 253. § (2) bekezdése, 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokaira figyelemmel hagyta helyben.
- [12] A fellebbezéssel kapcsolatban kiemelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértő a szakvéleményre tett észrevételeket, felvetéseket megnyugtató módon megválaszolta, a gépjármű forgalmi értékének meghatározásánál alkalmazott módszert és annak indokait megfelelően ismertetette. A szakértőnek a gépkocsi megvizsgálására nem volt lehetősége, véleményét a rendelkezésére bocsátott okiratok, fényképfelvételek, átadás-átvételi jegyzőkönyv és műszaki állapotfelmérés adatlapja alapján alakította ki. A szakértő a gépjármű Eurotax árjegyzés szerinti áfás eladási árából (7.625.000 Ft) kilométer korrekciót alkalmazott, amely az értéket megemelte (390.000 Ft), azt módosította különböző értékcsökkentő korrekciós tényezőkkel, egyfelől a gépkocsi fennálló, vizuálisan értékelhető állapota alapján 2.005.000 Ft-tal (járműállapot korrekció -10%, műszaki vizsga korrekció -1%, értékesítés helye korrekció -5%, tulajdonosok száma korrekció -4%, külföldi forgalomba helyezés -5%), további 40%-os korrekciót 2.522.000 Ft összegben a vélelmezhetően nagy mértékű előzménykár miatt tartott indokoltnak, amelyet az extra felszereltség 296.000 Ft-tal felfelé korrigált. Az így előálló 3.784.000 Ft-ot határozta meg a szakértő a gépjármű áfás eladási áráként, az értékmeghatározáshoz részletes és érthető magyarázatot fűzött. Megalapozatlanul hivatkozott a felperes ezt meghaladóan további 40%-os értékcsökkentő korrekció alkalmazásának indokoltságára, illetve a légzsákok hiánya további 10%-os értékcsökkentő hatására. A szakértő az alapszakértői véleményéhez képest 36. sorszám alatt adott válaszában egyértelműen és aggálytalanul meghatározta a két különböző értékcsökkentő korrekciós tényező alkalmazását, kitért az Eurotax árjegyzés alapján adódó érték kilométer korrekciójára, illetve az előzménykár alapján kalkulált piaci értékcsökkenésre. A légzsákok hiánya miatt további értékcsökkentés amiatt sem volt indokolt, mert a szakértő nyilatkozott az általa meghatározott összeg középérték jellegéről, arról, hogy attól elfogadható a konkrét adásvétel során +/- irányban 10%-os eltérés.
- [13] A másodfokú bíróság szerint helyesen járt el a járásbíróság, amikor felhívta a felperest kereseti követelése összegszerűségének átdolgozására, annak a szakértő által megállapított forgalmi érték figyelembevételével történő kimunkálására. A felperes a felhívásnak

nem tett eleget, ebből követően helytálló volt vele szemben a mulasztás jogkövetkezményének alkalmazása, a kereset részbeni elutasítása. A másodfokú eljárásban előadott számszaki levezetést a felperesnek az elsőfokú eljárásban kellett volna előadnia, ugyanakkor abból sem következett egyértelműen a kereseti követelés összecszerúsége. Rámutatott a másodfokú bíróság, hogy a szakértő által meghatározott érték és a tényleges eladási ár különbözeteként megjelölt 1.864.000 Ft-ból levonásba helyezve a kimutatásban feltüntetett 610.820 Ft költséget, 1.253.180 Ft áll elő. A kimutatásban írt 1.474.773 Ft késedelmi kamatból történő elszámolással módosul a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja. Ez azonban a becsatolt okirati bizonyítékokból - a felperes feladatába tartozó kimutatás hiányában - nem következik. Hangsúlyozta a törvényszék, hogy a levezetés a felperes tényállítási és bizonyítási kötelezettségébe tartozott a perben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, az alperes kereset szerinti marasztalását kérte, másodlagosan az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára.
- [15] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPp. 164. § (1) bekezdésébe, 182. § (3) bekezdésébe, 206. § (1) bekezdésébe, 221. § (1) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [16] Kifejtette, hogy az eljáró bíróságok a szakvélemény alapján hibásan, illetve hiányosan állapították meg a tényállást, amelyből helytelen és megalapozatlan jogi következtetésre jutottak. A kiosztott bizonyítási kötelezettség szerint az alperesre hárult a perben annak bizonyítása, hogy a gépjármű műszaki állapota jobb volt a vizsgálati jegyzőkönyvben rögzítetténél, forgalmi értéke magasabb volt. E bizonyítási kötelezettség keretében került sor a perben igazságügyi szakértő kirendelésére, aki alapszakvéleményén kívül két további kiegészítést is tett. A felperes vitatta a szakértő által meghatározott piaci érték helyességét, állította az eredeti értékesítési ár helyes és irányadó jellegét. Az ügyben eljáró bíróságok tévesen tekintették aggálytalannak a szakvéleményt, idetartozó érdemi álláspontjukat nem indokolták meg. Álláspontja szerint az alap- és a kiegészítő szakvélemények ellentétben állnak egymással: az alapszakvéleményben rögzített piaci értékhez képest a szakértő további 40%-os értékcsökkentő tényezőt határozott meg, majd a légzsákok hiánya miatt további 10%-os értékcsökkentést az első kiegészítésben, a második kiegészítő véleményben +/- 10%-os eltérést tekintett műszaki szempontból elfogadhatónak. A szakvélemény megállapíthatóan az rPp. 182. § (3) bekezdésének hatálya alá esett, az alperes kérte is új szakértő kirendelését az ügyben. A szakvélemény és kiegészítéseinek értékelése az rPp. 206. § (1) bekezdése megsértésével történt.
- [17] Rámutatott egyúttal, hogy amennyiben a bíróságok a szakvéleményt

aggálytalannak tekintették, a szakértő által meghatározott 3.784.000 Ft-os összeget figyelembe kellett volna veyék az elszámolásnál. Tévesen értékelték a felperes mulasztását, követelése átszámolásának elmaradását. A bíróságoknak a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) szerint lehetőségük volt a számítást elvégezni, az nem tartozott szakkérdésbe sem. Kiemelte, hogy a peradatokból megállapíthatóan a gépjármű eladásából származó jóváírását követően csak költség (610.820 Ft) és késedelmi kamat (1.474.773 Ft) merült fel. Hangsúlyozta továbbá, hogy az alperes védekezése szerint a gépjármű forgalmi értékén, az értékesítésből befolyó vételár összegszerűségén kívül a keresetet sem jogalapjában, sem összegszerűségében nem vitatta. Nyilatkozatát az ügyben eljáró bíróságok egyáltalán nem értékelték.

- [18] Megjegyezte, hogy az rPtk.-n alapuló elszámolás a késedelmi kamat kezdő időpontját nem befolyásolja. A hiányolt újraszámítás eredményeként a késedelmi kamat kezdő időpontja nem, csupán összege módosul, amely a levezetettek szerint 221.593 Ft.
- [19] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.
- [21] Az ügyben eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül fogadták el ítéleti döntésük alapjául az aggálytalannak tekintett szakértői véleményt, vonatkozó álláspontjukat – egyben az alperes kapcsolódó bizonyítási indítványa mellőzésének okát [rPp. 182. § (3) bekezdés] – az rPp. 221. § (1) bekezdésében foglalt elvárás teljesítésével megindokolták. Ítéleteik indokolásából kitűnően mind az első-, mind a másodfokú bíróság részletesen számot adott azokról az általuk értékelt körülményekről, a szakvélemény kiemelt elemeiről, amelyek a szakértői megállapításokat következetessé és ellentmondásmentessé tették.
- [22] Felülvizsgálati kérelmében a felperes az ügy érdemét tekintve a bizonyítékok mérlegelésén keresztül, az rPp. 206. § (1) bekezdésére hivatkozással, illetve azzal összefüggésben az rPp. 164. § (1) bekezdésének megsértése miatt támadta a jogerős ítéletet, egyrészt a szakértői vélemény elfogadása körében, másrészt a kereset összegszerűségével kapcsolatos ítéleti következtetés miatt.
- [23] Előrebocsátja a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárásban – rendkívüli perorvoslati jellege miatt – nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és felülmérlegelésének (BH2013.119., BH2002.29.). A jogerős ítélet akkor tekinthető megalapozatlannak a tényállás megállapítása körében és bírálható felül jogszabálysértés miatt az rPp. 206. §-a alapján, ha a tényállás iratellenes, a bizonyítékok mérlegelésének eredménye okszerűtlen. A bizonyítékok mérlegelése abban az esetben tekinthető okszerűtlennek, ha adott

bizonyítékokból kizárt volt a másodfokú bíróság által elfogadott következtetés. Amennyiben a beszerzett bizonyítékok értékelése eredményeként lehetséges volt, nem volt kizárt adott tényállás megállapítása a logika szabályai szerint, az ítéleti tényállás nem bírálható felül, akkor sem, amennyiben a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság a bizonyítékok egybevetésével más ténybeli következtetésre jutna. A felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hiba, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés akkor állapítható meg, amennyiben a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülbírált ítélettől eltérő következtetésre lehetne jutni (BH2013.119., BH2006.403).

- [24] Jelen ügyben a felülvizsgálni kért ítéletnek a szakértői vélemény értékelése körében nem volt a felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hibája: sem iratellenesség, sem logikai ellentmondás, sem pedig nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés. Az ügyben eljáró bíróságok a szükséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményének egybevetésével, jogszabálysértés nélkül következtettek a finanszírozott gépjármű elszámolás során irányadó értékére a szakértői bizonyítás eredményeként.
- [25] Rámutat a Kúria, hogy a perben kirendelt szakértő alapszakvéleményében - a hozzá mellékelt teljeskörű értékelés számadataiból kiolvashatóan - a felülvizsgálati kérelemben kiemelt 40%-os értékcsökkentő tényező figyelembevételével határozta meg a perbeli gépjármű piaci értékét (áfával növelt eladási árát) 3.784.000 Ft-ban, annak ellenére, hogy ekkor még a tétel felszámíthatóságáról nem nyilatkozott egyértelműen és teljes bizonyossággal, a gépjármű átvételi jegyzőkönyve és a későbbi műszaki állapotfelmérés adattartalma között mutatkozó nagyfokú eltérés, illetve a szakértőnek addig rendelkezésére bocsájtott fényképfelvételek hiányossága miatt. A szakvélemény 2017. november 28-i kiegészítésében - a részére pótlólag átadott, a gépkocsi visszaadáskori műszaki állapotát kellően rögzítő fényképfelvételek birtokában - a szakértő megerősítette az előzménykár korábban 40%-ban számszerűsített piaci értékcsökkentő hatását. Utalt ugyan a légzsákok hiánya miatt további 10%-os értékcsökkentés lehetőségére, kijelentette ugyanakkor, hogy további levonást csak pontos állapotfelmérés (megbontás, a hiányok, hiányosságok alapos feltárása után) lehetne indokoltan alkalmazni. A szakvélemény 2018. március 5-i kiegészítésében - egyebek mellett - magyarázatát adta a szakértő az alapszakvéleménye szerint 2.005.000 Ft, illetve külön 2.522.000 Ft összegekben számbavett értékcsökkentő tényezőknek, amelyek közül az elsőt a gépkocsi fennálló, vizuálisan értékelhető állapota, a másodikat az előzménykár okán vélelmezhető műszaki értékcsökkenés miatt alkalmazott. Jogszabálysértés nélkül értékelte a jogerős ítélet a második kiegészítő véleményben jelzett +/- 10%-os eltérés lehetőségét az ügyben, szembeállítva azt a légzsákok hiányának értékcsökkentő hatásával.
- [26] Nem értett egyet a Kúria az ügyben eljáró bíróságokkal abban, hogy érdemi elbírálásra alkalmatlanná tette a keresetet a felperes abban

jelentkező mulasztása, hogy nem dolgozta át keresetét, nem módosította igénye összezszerűségét a szakértő által meghatározott piaci ár elszámolási árként való figyelembe vételével. Megszűnt kölcsönszerződésből eredő elszámolás keretében egy tételre, a vételi joggyakorlással megszerzett gépjármű elszámolási értékére vezetett szakértői bizonyítás eredménye közvetlenül a kereseti igény vonatkozó részét érinti, a teljes kereseti követelést abban az esetben teheti csak megalapozatlanná, ha a szakértő által megállapított érték és a felperes által figyelembe vett ténylegesen elért eladási ár különbözete meghaladja a további, megalapozott kereseti összetevők együttes mértékét.

- [27] A finanszírozott gépjármű szakértő által meghatározott értékének alapulvételével meghatározható volt az ügyben a kereseti tényállítások alapján - az F/1. alatt csatolt tartozáskimutatás alperes által kétségsbe nem vont adatainak értékelésével [rPp. 163. § (2) bekezdés] - a kölcsönszerződésből eredő tartozás tőkeösszege a szerződéses elszámolás időpontjára vetítetten, ami 2.169.404 Ft-ot tett ki [4.033.404 Ft - (3.784.000 Ft - 1.920.000 Ft)]. Megállapítható volt továbbá az előző összeggel szemben további két tétel - a KHR indexálás miatti helyesbítés, illetve a KHR-be történő bekerülés költségének (+750 Ft, -800 Ft), valamint a külön törvényen alapuló elszámolás eredményeként kimutatott, tisztességtelenül felszámított összeg (-48.835 Ft) - elszámolhatósága. Mindezek együttes eredményeként 2.120.519 Ft-ban állt elő az alperes kölcsönszerződésből eredő tartozása.
- [28] A kereseti kérelemhez kötöttség szabályából [rPp. 215. §] következően azonban - a felperes idetartozó tényállításainak tartalmi hibája miatt - nem volt meghatározható az ügyben a szerződéses elszámolás értéknapi követő időszakra tőkésített késedelmi kamat. A felperes anélkül jelölt meg öt tételben lejárt késedelmi kamatot az elszámolását követő terhelésként (F/1. alatti tartozáskimutatás utolsó öt sora), hogy meghatározta volna, pontosan mely időszakra - milyen kezdő időponttal hány napi késedelemre - számította fel az adott tételt. A kereseti kérelem késedelmi kamatrésze egyedül abban a körben volt alaposnak tekinthető és megítélhető, amely a késedelmi kamat 2016. október 29-étől kezdődő folyamatos megfizetésére irányult az Üzletszabályzat VII.2. pontja szerinti mértékben.
- [29] A kifejtettek értelmében a Kúria az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott részét részben megváltoztatva kötelezte az alperest a keresetből az előzőek szerint alaposnak talált tőketartozás, valamint késedelmi kamat megfizetésére, egyebekben - a keresetet ezt meghaladóan elutasító részében - az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta.

Záró rész

- [30] A felülvizsgálati eljárás eredményeként a felperes 39%-ban, az alperes 61%-ban minősült pernyertesnek, ezért a Kúria az rPp. 81. §

(1) bekezdésének alkalmazásával rendelkezett a felperes elsőfokú perköltségben való marasztalásának mellőzéséről, illetve a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség viseléséről. Rögzíti, hogy a per elsőfokú szakaszában a felek által előlegezett - pernyertesség arányában értékelt - költségek (ügyvédi munkadíjon felül a felperes oldalán eljárási illeték, az alperes részéről szakértői díj) összevetésével nem jelentkezett számottevő különbség, ezért mindegyik fél maga viseli az elsőfokú eljárásban felmerült költségét. A másodfokú eljárás, valamint a felülvizsgálati eljárás tekintetében egyfelől az alperes tartozott megfizetni a felperes által teljesített fellebbezési eljárási illetékből (425.950 Ft), valamint a felülvizsgálati eljárási illetékből (532.438 Ft) a pervesztességével arányos részt (166.120 Ft, illetve 207.650 Ft), amelyet csökkentett a felek jogi képviselétével felmerült, nagyobb mértékű pernyertessége miatt az alperes javára mutatózó ügyvédi munkadíj, perorvoslati eljárásokként 37.160 Ft összegben. Az összevetett ügyvédi munkadíjak áfával növelt összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján, a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenység figyelembe vételével határozta meg.

[31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. november 12.

. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: